

VA-POLICY- Strategisk VA-plan

Våra styrdokument

[Normerande]

Policy - Vår hållning, övergripande
Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera
Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden från fullmäktigeberedningar
Program - Avgörande vägval och programområden från andra än fullmäktigeberedningar
Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

Bakgrund	4
Syfte	4
Övergripande.....	4
Allmänt VA	5
Enskilt VA.....	6
Dagvatten.....	7

Bakgrund

VA står för vatten och avlopp, och inkluderar dricks-, spill- samt dag- och dränvatten. Det övergripande målet är att uppnå en långsiktigt hållbar VA-försörjning som säkerställer invånarnas behov av god och säker dricksvattenförsörjning samt miljö- och hälsomässigt säker avloppsförsörjning. Detta ska bidra till att sjöar och vattendrag inte försämras och när/håller god ekologisk status.

VA-åtgärder är kostsamma i anläggningsskedet för den enskilde fastighetsägaren oavsett om det gäller avgift för anslutning till allmän VA-försörjning eller anläggande av enskild VA-lösning. Åtgärderna har lång livslängd, och felaktiga beslut kan få betydande ekonomiska och utvecklingsmässiga konsekvenser över lång tid. Det kräver att VA-åtgärder genomförs efter omsorgsfull bedömning och prioritering av vad som krävs idag och i framtiden.

Denna VA-policy har tagits fram vintern 2019–2020 av en kommunövergripande arbetsgrupp bestående av deltagare från UEAB, miljöenheten och planenheten.

Syfte

VA-policyns syfte är att tydliggöra kommunens strategiska ställningstaganden i VA-frågorna, bidra till långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling och skapa förutsägbarhet kring VA-hanteringen i kommunen.

Övergripande

VA-policyn fastställer strategiska vägval, riktlinjer och ställningstaganden som rör allmän och enskild VA-försörjning. Policyn utgör en del av kommunens strategiska VA-plan som ska vara integrerad i kommunens långsiktiga planering genom att vara samordnad med övriga planer.

Berörda aktörer behöver samverka för att nå en långsiktig och hållbar VA-planering, både inom och utanför verksamhetsområdet. Samverkan behöver ske både inom kommunen och på det regionala och nationella planet.

Tillsynen ska sträva mot att VA-anläggningar underhålls och vid behov åtgärdas i enlighet med en hållbar utveckling. Tillsyn och prövning ska ske med målet att statusen hos berörda vattenförekomster bibehålls, eller vid behov förbättras.

Vi ska ta hand om våra råvattenresurser, skydda oss mot kommande klimatförändringar, se till att påverkan på naturliga vattenförekomster minimeras och kretsloppsanpassade lösningar används där det är möjligt och ekonomiskt rimligt.

Påverkan från vatten och avlopp ska inte försämra förutsättningarna att uppnå miljö kvalitetsnormerna enligt vattendirektivet för kommunens vattenförekomster.

Ansvar för VA-frågor ska vara tydligt både i ett kommunövergripande perspektiv och på en mer detaljerad nivå.

- Kommunfullmäktige ansvarar för beslut om inrättande av verksamhetsområde för VA, VA-taxan och allmänna bestämmelser för VA (ABVA).
- Övergripande hållbarhetsfrågor beslutas av kommunfullmäktige.
- Kommunstyrelsen är ytterst ansvariga för planprocessen, inklusive översiktsplaner och detaljplaner och ansvarar för huvudmannaskap för gata/allmän platsmark och dess dagvattenhantering.
- Kommunstyrelsen bereder frågor om övergripande hållbarhet och miljö, samt frågor av principiell betydelse.
- Miljö- och byggnämnden ansvarar för bygglov, och tillstånd och tillsyn enligt Miljöbalken och Plan- och bygglagen, samt för tillstånd och tillsyn av allmänna och enskilda anläggningar.
- UEAB ansvarar för utbyggnad av allmänna anläggningar för vattenförsörjning och avloppshantering kopplat till planprocessen samt för drift och underhåll av allmänna anläggningar inom verksamhetsområden. De ansvarar även för att upprätta förslag till VA-taxa.

Allmänt VA

VA-verksamheten ska drivas och utvecklas på ett säkert sätt så att negativa effekter för människa, miljö och samhälle undviks, idag och i framtiden. Vid utbyggnad av allmänt VA ska dimensionering ske med hänsyn till kommande utbyggnad baserad på prognosticerad befolkningens mängd.

VA-utbyggnad och liknande VA-åtgärder prioriteras där:

- Det finns risk för spridning av smitta till dricks- och badvatten.
- Miljökvalitetsnormer riskerar att överskridas och naturvärdena är höga.
- Trycket på bebyggelseutveckling är som högst.

Verksamhetsområde för VA ska inrättas med hänsyn till invånarnas behov och till hälso- och miljöaspekter. VA-utbyggnaden ska följa prioriteringen i VA-utbyggnadsplanen, där prioriteringen ska utgå från följande parametrar:

- Bebyggelsestorlek och bebyggelsestäthet.
- Påverkan på yt- och grundvatten.
- Förväntad samhällsutveckling.
- Förutsättningar för enskilda lösningar.

- Genomförbarhet (tekniskt och ekonomiskt).

I samband med att detaljplaner antas ska det beslutas om utvidgning av verksamhetsområde, där så är aktuellt. Frågan om upprättande av verksamhetsområde eller revidering av dessa kan även väckas i andra sammanhang. UEAB kan exempelvis påtala brister i befintliga områden och väcka frågan. Miljöenheten kan i sin tillsyn uppmärksamma problem som skulle kunna lösas med nya verksamhetsområden.

Som en del av kommunens VA-beredskap ska det etableras reservvattenförsörjning där sådan saknas. Kommunen ska ha en genomarbetad och aktuell plan för nödvattenförsörjning, vilken förankras genom kontinuerliga beredskapsövningar. Det ska även utarbetas ett långsiktigt skydd mot förorening av yt- och grundvatten.

För att säkra en långsiktig dricksvattenförsörjning ska nuvarande och framtida/potentiella vattentäkter skyddas. Framtida dricksvattenresurser som är nödvändiga för att Ulricehamn ska kunna växa ska skyddas genom vattendom och skyddsområden med föreskrifter.

Det ska finnas en planering för att kunna möta nuvarande och framtida hot som klimatförändringar, smittspridning och resurshushållning.

Den allmänna VA-anläggningens funktion och skick ska upprätthållas och optimeras genom ett långsiktigt planerings- och förnyelsearbete för att säkra att befintliga och planerade anläggningar uppfyller krav på kapacitet och leveranssäkerhet.

Enskilt VA

Kommunens invånare och företagare ska ha tillgång till tydlig och lättillgänglig information i VA-frågorna.

Förutsättningar för den enskilda VA-försörjningen ska vid behov säkerställas i bygglovsprocess och i planprocessen. Långsiktigt hållbara lösningar ska prioriteras. Vid bygglov eller förhandsbesked för enskilda hus ska det framtida behovet av en samlad VA-lösning med kommunalt ansvar beaktas.

Tillsyn enligt miljöbalken bidrar till att VA-planen kan genomföras genom att identifiera anläggningar som inte uppfyller gällande reningskrav och ställa krav på att dessa åtgärdas. Tillsynsverksamheten strävar mot att prioritera de åtgärder som är mest effektiva ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Tillsynen av enskilda avlopp sker enligt en plan som miljö och byggnämnden fastställer. Tillsynstakten behöver vara tillräcklig för att säkerställa att alla cirka 4 000 enskilda avlopp i kommunen kan kontrolleras inom rimlig tid. Tillsynen bedrivs områdesvis där prioriteringen görs utifrån en miljö- och hälsoskyddsmässig bedömning.

Vid anläggning av avlopp för normalhushåll tillämpas normal skyddsnivå för miljöskydd och hälsoskydd. Hög skyddsnivå för hälso- och miljöskydd exklusive reduktionskrav för kväve, tillämpas i primär skyddszon för vattenskyddsområden. Avvikelse kan förekomma då en provning görs i varje enskilt fall.

Mindre bebyggelsegrupper eller fastigheter, där kommunen inte är skyldig att ordna kommunalt vatten och avlopp, kan efter prövning och beslut av kommunen få möjlighet att ansluta en gemensamhetsanläggning till den allmänna VA-anläggningen.

Dagvatten

Kommunen har en skyldighet att inom planlagt område se till att den naturliga vattenbalansen uppnås längs med hela kedjan från den plats där nederbörden faller till dess att vattnet når recipienten. Hållbar dagvattenhantering ska eftersträvas i all planering för ny och befintlig bebyggelse.

Dagvattenhanteringen ska lyftas fram tidigt i samhällsplaneringen med beaktande av klimatförändringar och miljöbelastning. Dagvattenfrågan ska hanteras i alla detaljplaner där dagvattenplaner generellt krävs, och vid behov skall verksamhetsområde för dagvatten beslutas. Skyfallsutredningar ska utföras vid behov och de behöver beaktas i planeringsarbetet. Principer för dagvattenhantering i Ulricehamn beskrivs i dagvattenriktlinjer i VA-planen.